

DŽESĖ

Pro Džesikos Tomas akis nepraslydo ironiška aplinkybė, kad geriausią turėtą darbą ji prarado dėl deimanto. Ir tik todėl, kad jo nepavogė.

Ponų Riterių vasarnamį Džesė su Natalija tvarkė beveik trejus metus, nuo tada, kai Bičfronto kempingas tapo rojaus kampelio ir statyvietės mišiniu. Nuo anų laikų, kai statybų vykdytojai užtikrino, esą vietinėms šeimoms bus leista plaukioti baseine, ir garantavo, kad didelis aukštos klasės gyvenamųjų namų rajonas suteiks naudos pajūrio miestukui, užuot išsiurbęs jo gyvybės likučius. Riteriai niekuo nesiskyrė nuo kitų poilsiautojų. Kartu su vaikais atvykdavo kone kiekvieną savaitgalį. Ponia Riter čia viešėdavo per visas atostogas, tuo metu jos sutuoktinis paprastai likdavo Londone; didžiąją laiko dalį jie praleisdavo išpuoselėtame paplūdimio ruože, o miestelyje pasirodydavo tik tam, kad savo vienatūrį pripildytų dyzelinu arba užgrūstų prekybos centre įsigytais produktais. „Farrow and Ball“ dažais nuspalvintą erdvę būstą su keturiais miegamaisiais Džesė ir Natalija valydavo du kartus per savaitę, šeiminkams čia apsistojus, arba vieną sykį, jeigu pastatas stovėdavo tuščias.

Buvo balandžio mėnuo, ir aptikti tušti sulčių pakeliai bei drėgni rankšluosčiai bylojo, kad Riteriai namuose. Natalija valė prie miegamojo prijungtą vonios kambarį, o Džesė keitė patalynę ir niūniavimu pritarė melodijai, sklindančiai iš radijo imtuvo, kurį jos nešiodavosi į

darbo vietas. Papurčiusi pūkinį užvalkalą Džesė išgirdo pokštelėjimą, panašų į pneumatinio ginklo šūvį. Tokius garsus lengvai atpažindavo, nes jų prisiklausydavo savo gyvenamajame kvartale. Tačiau drąsiai galėjo lažintis iš pinigų, kad Bičfronte pneumatinių šautuvų niekas neturėjo.

Jos žvilgsnį patraukė ant grindų tviskantis daikčiukas. Džesė priėjo prie lango, pasilenkė ir smiliumi bei nykščiu suėmė deimantinį auskarą. Išskėlė jį priešais šviesą ir patraukė link kitų durų, prie klūpomis vonią blizginančios Natalijos, kurios liemenėlės petnešėlę jau rėmino tamsios prakaito gijos. Rytas buvo ilgas.

— Pažvelk.

Nata atsistojo skersakiuodama.

— Kas čia?

— Deimantas. Nusirito nuo paklodės.

— Vargu ar tikras. Žiūrėk, koks didelis.

Džesei sukiojant juvelyrinį dirbinį tarp pirštų, abi įdėmiai jį patyrinėjo.

— Žinant, kiek pinigų jie turi, Liza Riter nenešiotų briliantų imitacijos. Deimantai gali įpjauti stiklą, teisingai? — ji surizikavo auskaru perbraukti lango pakraščiu.

— Puiki mintis, Džese. Tęsk, ką pradėjusi, kol iškris stiklas, — Natalija atsitiesė, po čiaupu nuskalavo skudurėlį. — Svarbiausia, kur kitas?

Jiedvi iškratė patalynę, apieškojo palovį, kruopščiai panaršė rusvai gelsvo, storo kilimo gelmes, ropodamos visomis keturiomis tarsi žmogžudystės vietą šukuojantys policininkai. Galiausiai Džesė dirste-lėjo į savo rankinį laikrodį. Jos susižvalgė ir atsiduso.

Vienas auskaras. Iš esmės, pats baisiausias košmaras.

Antai ką joms pasitaikė aptikti, kai valė kitų žmonių namus:

- Dirbtinius dantis.
- Pasprukusią jūros kiaulytę.

- Seniai pamestą vestuvinį žiedą (už tai jos gavo šokoladinių saldainių dėžutę).
- Klifo Ričardo fotografiją su autografu (jokių saldainių; savininkas išsigynė ką nors žinaš apie nuotrauką).
- Grynujų. Ne smulkmę, o penkiasdešimtinių pilną žalsvai melsvą piniginę, užkritisia už komodos. Kai Džesė ją atidavė klientei — poniai Linder, kuri vasarą tris mėnesius nuomojosi ketvirtuoju numeriu pažymėtą Bičfronto namą, — toji pažiūrėjo į radinį šiek tiek nustebusi. „Aš vis svarsčiau, kur ji prapuolė“, — tarė ir paslėpė piniginę kišenėje, įsimetė ją kuo ramiausiai, tarytum plaukų segtuką arba nuotolinio valdymo pultelį.

Neskaitant jūros kiaulyčių, rasti vertingų daiktų anaip tol nebuvo taip šaunu, kaip galėtų pasirodyti. Dėl vieno auskaro arba šūsnelės palaidų kupiūrų pelnydavai klientų šnairavimą ir įtarius žvilgsnius, kurie liudydavo, kad žmonės spėlioja, ar tik tu nepasisavinai likusių dalykų. Ponas Riteris neabejotinai nuspręs, kad kitą auskarą pasiglemžė Džesė su Natalija. Jis buvo toks žmogus, kuris priversdavo valytojas pasijusti kaltomis vien todėl, kad jos užklydo į namą. Bent jau tomis dienomis, kai teikdavosi atkreipti į jas dėmesį.

— Na, ką darysime?

Natalija jau maigė pūkinę antklodę, pasirengusi nešti ją į skalbimo mašiną.

— Padėkime jį ant tualetinio staliuko. Kartu su priedašu, kad antro auskaro neradome, — neretai baigusios darbus jos palikdavo raštelius ir informuodavo, ką konkrečiai nuveikė. Arba mandagiai primindavo apie nesumokėtą atlygį. — Juk tai tiesa.

— Galbūt pridurti, kad išpurtėme visą patalynę?

— Koks skirtumas. Tik nenorėčiau, kad šeimninė mus laikytų vagišėmis.

Džesė baigė rašyti ir popieriaus lapelį atsargiai prislėgė auskaru.

— Galimas daiktas, ponija Riter vieną išsaugojo. Ir turbūt apsidžiaugs, kad radome kitą.

Natos veidą perkreipė grimasa, bylojanti, kad Džesė bando įžvelgti šviesiąją branduolinės apokalipsės pusę.

— Jei mano lovoje gulėtų briliantas, dydžio sulig akies obuoliu, tikrai jį pajusčiau, — Natalija nutrenkė nešvarius skalbinius už miegamojo durų. — Ką gi, kol keisiu vaikų patalynę, išsiurbk koridorių. Jeigu greitai apsisuksime, pas Gordonus nusigausime prieš pusę vienuoliktos.

Natalija Benson ir Džesika Tomas kartu darbavosi ketverius metus, drauge triūsavo kiekvieną šiokiadienį, ant nediduko balto jų furgono šono puikavosi ne itin įkvepiantis bendros veiklos pavadinimas „Benson & Tomas valymo paslaugos“. Po juo Natalija trafaretu buvo užrašiusi: „Šiek tiek nešvaru? Gal pagelbėti?“, kol po dviejų mėnesių Džesė pastebėjo, kad pusė sulaukiamų skambučių neturi nieko bendra su namų tvarkymu.

Pastaruoju metu dažniausiai tekdavo plušėti Bičfronte. Miestelio gyventojai stokojo pinigų — arba noro, — todėl valytojas samdydavosi nebent apylinkės gydytojai, advokatai arba pavieniai klientai, tokie kaip ponija Hamfri, dėl artrito negalinti užsiimti ruoša pati. Ji priklausė toms senutėms, kurioms, neskaitant dievobaimingumo, labiausiai rūpėjo švara, o gyvenimo vertę kitados apibrėždavo iškrakmolytos užuolaidos ir iki blizgesio nušveisti, laukujų durų link vedantys laipteliai. Retsykiais Natalijai ir Džesei kildavo įtarimų, kad dėl vienos valandos, kurią pas ją tekdavo praleisti, senolė išstis dvi paras kaupdavo temas pokalbiams. Į ponios Hamfri namus jos užsukdavo trečiadieniais, baigusios tvarkytis Bičfronte — Riterių, Gordonų būstuose ir, jei pasisekdavo, kitų valymo firmų apviltuose vasarnamiuose.

Džesei koridoriumi velkant dulkių siurbį, atsidarė paradinės durys. Į antrą aukštą atvilnijo ponios Riter balsas:

— Ten jūs, mergaitės?

Mergaitėmis ji vadino visas moteris, netgi pensininkes. „Šeštadienio vakarą mieste kaip niekad puikiai pasilinksminau su mergaitėmis“, sakydavo šelmiškai vartydama akis. Arba: „Turėjau užsukti į mergaičių pasakų namelį...“ Vis dėlto poniai Riter jos jautė prielankumą. Ji visada spinduliavo gerą nuotaiką, nešykštėjo pinigų. Ir niekuomet su jomis nesielgė kaip su valytojomis.

Natalija ir Džesė apsimainė žvilgsniais. Rytas kaip reikiant užsiūtęs, joms teko grandyti net dvi orkaites (kokie žmonės per atostogas kepa kiaulieną?), o ponia Hamfri dažniausiai pavaišindavo laiptų lako spalvos ir konsistencijos arbata.

Po dešimties minučių, kai abi įsitaisė prie apskrito virtuvės stalo, Liza Riter jų pusėn pastūmė sausainių lėkštę.

— Nagi, užkrimskite. Jeigu gardėsius valgysite jūs, jie negalės sugundyti manęs, — pasakė ir ties juosmeniu spustelėjo neegzistuojantį riebalų sluoksnį.

Džesė su Natalija nuolat ginčydavosi spėliodamos, ar ji išvis kur nors dirba. Ponia Riter buvo iš tų moterų, kurios plevendavo iščiustytose nenuspėjamo amžiaus — nuo keturiasdešimties iki šešiasdešimties su viršum metų — erdvėse. Plaukus dažydavosi kaštonine spalva, šukuodavo juos švelniomis bangelėmis, tris kartus per savaitę žaisdavo tenisą, su asmeniniu treneriu užsiimdavo pilatesu, maža to, kaip Natalijai minėjo pažįstama iš čionykščio grožio salono, kas keturias savaites atlikdavo depiliavimo vašku procedūras, per kurias depiliuodavosi kiekvieną kūno lopinėlių.

— Kaip laikosi tavo Martinas?

— Kol kas gyvas. Kiek man žinoma, — atsiliepė Džesė.

— Ak, taip, — ji linktelėjo. — Tu pasakojai. Ieško savęs, ar ne?

— Teisingai.

— Keista, kad iki šiol nerado. Juk ne mažas vaikas, — ponია Riter pritilo ir nusišypsojo Džesei tarsi sąmokslininkė. — Tavo mergytė vis dar įsikniaubusi į matematikos vadovėlius?

— Kaip įprastai.

— O, tavo vaikai geri. Kai kurios iš vietinių motinų, garbės žodis, nė nenučiuokia, ką veikia jų atžalos nuo aušros iki sutemų. Vieną dieną Džeisonas Fišeris su bendrais kiaušiniais apmėtė Denio Grove-rio langus. Kiaušiniais! — iš balso tono nebuvo aišku, kas ją labiau sukrėtė — agresijos proveržis ar maisto švaistymas.

Vis pratrūkdama juoktis Liza Riter įpusėjo porinti istoriją apie savo manikiūrininkę ir nesuvaldomą jos šunyti, kai Natalija pakėlė mobilųjį.

— Man prisiskambinti mėgino ponია Hamfri, — ji atsistūmė nuo stalo. — Mums laikas keliauti.

Nuslydusi nuo kėdutės Natalija žengė į koridorių paimti dėžės su valymo reikmenimis.

— Namas atrodo nuostabiai. Esu judviem labai dėkinga, — ponია Riter kilstelėjo ranką ir susiglostė plaukus, trumpam nugrimzdama į savo mintis. — Tiesa, Džese, kol dar neišėjai, ar galėtum man pagelbėti?

Didžiama klientų žinojo, kad Džesė puikiai atlieka praktiško pobūdžio užduotis. Beveik kiekvieną dieną kas nors prašydavo šį tą nutinkuoti ir užglaistyti, ant sienos pakabinti paveikslą, atlikti darbelius, kurie užtruks vos penkias minutes, kaip jie prisiekdavo. Džesė niekada neatsisakydavo.

— Jeigu veiklos bus daug, greičiausiai teks ją pabaigti kitą kartą, — pareiškė. *Ir tiktai už papildomą užmokestį*, nebyliai pridūrė.

— O, ne, — tarė Liza Riter žengdama prie užpakalinių durų. — Man tik reikia žmogaus, kuris įvilktų vidun lagaminą. Lėktuve pasi-tempia nugara, todėl būtų gerai, jei kas užneštų jį laipteliais.

— Lėktuve?

— Skridau į Maljorką paviešėti pas seserį. Dabar, kai vaikai studijuoja universitete, galiu skirti laiko vien sau, ar ne? Nusprendžiau, kad man nepakenktų kelių dienų pertraukėlė. Tad Saimoną, telaimina jį Dievas, palikau vieną.

— Kada grįžote?

Ji sumišusi atsisuko į Džesę.

— Taigi pati matei! Ką tik!

Prireikė poros sekundžių, kol pavyko susigaudyti, kas čia atsitiko. Džesė pajuto, kaip išbąla jos veidas, bet ponia Riter, laimė, jau traukė atgal į saulėkaitą.

Štai kokių problemų kildavo namų tvarkytojams. Viena vertus, darbas neblogas — jei tik nesibodėdavai zulinti kitų žmonių paliktas dėmes arba krapštyti plaukų kuokštus iš jų praustuvių skylių (keista, bet ji dėl to nekvaršino galvos). Džesė netgi nekreipė dėmesio į tą smulkmeną, kad dauguma vasarotojų įsivaizdavo privalantys savaitę gyventi kaip kiaulės ir paversti laikiną būstą jovalu, kurio nepakęstų savuose namuose, nes sujauktas patalpas iškuopdavo samdomi valytojai. Jai patiko verstis savarankiškai, pačiai derinti darbo valandas, o geresniais laikais netgi rinktis klientus.

Stebėtina, tačiau neigiamu dabartinės veiklos aspektu tapo ne bjaurūs užsakovai (bent vienas bjaurybė pasitaikydavo visuomet), ne teršalai ir ne tai, kad, gremžiant svetimus klozetus, apimdavo jausmas, tarsi stovėtum viena pakopa žemiau, nei planavai pakilti karjeros laipteliais. Netgi ne nuolatinė konkurentų grėsmė, jos klientams pro duris kišamos skrajutės ir mažesnio valandinio užmokesčio pažadai. O suvokimas, kad kitų žmonių gyvenimus pažįsti geriau nei tau norėtusi.

Džesė būtų galėjusi papasakoti apie slaptą ponios Eldridž įprotį apsipirkinėti: į vonios kambario šiukšliadėžę ji grūsdavo įsigytų dizainerių batelių sąskaitas, į spintą kraudavo maišus, pilnus nenešiojamų

drabužių su etiketėmis. Apie Leną Tompson, kuri jau ketverius metus stengėsi pastoti ir per mėnesį atlikdavo du nėštumo testus (sklido kalbos, esą ji niekada nesiskiria su kompresinėmis pėdkelnėmis). Apie poną Mičelą, gyvenantį didžiajame name už bažnyčios, per metus uždirbantį šešiaženklę sumą (ant koridoriaus staliuko jis numesdavo algalapius ir, Natalijos įsitikinimu, taip elgdavosi tyčia), arba jo dukrą, vonios kambaryje vogčiomis traukiančią dėmą ir ant palangės lygiomis eilėmis išrikiuojančią nuorūkas.

Panorėjusi Džesė galėtų paminėti moteris, viešumoje atrodančias nepriekaištingai, idealiai susišukavusias, nusilakavusias nagus, pasipurškusias brangiais kvapalais, bet nesigėdijančias ant grindų, visiems prieš akis, nusviesti pridergtų apatinių kelnaičių; paauglius, kurių suragėjusių rankšluosčių nesinorėjo kelti nepasičiupus žnyplių; poreles, miegančias atskirose lovose — prašydamos laisvajame kambaryje pakeisti užvalkalus ir paklodes žmonos guviai tvirtindavo, neva „pastaruojų metu namuose lankosi gausybė svečių“; išvietes, kuriose vertėtų parūpinti dujokaukių ir pakabinti apie cheminį pavojų įspėjantį ženklą.

Visgi kartkartėmis Džesė rasdavo tokią malonią klientę kaip Liza Riter, dulkių siurbliu išvalydavo jos grindis ir grįždavo namo prislėgta visiškai nereikalingų žinių naštos.

Stebėdama Nataliją, laukan tempiančią valymo priemonių dėžę, Džesė su siaubu įsisažmonino, kaip klostysis įvykiai. Mintyse išvydo antro aukšto miegamąjį, švaria patalyne tvarkingai paklotą lovą, nublizgintus tualetinio stalo paviršius, erkeryje ant nedidelės sofos supurentas pagalves. Ant staliuko padėta, jos brūkštelėtą raštelį kartu su nelemtuojų deimantu, žioruojančia miniatiūrine granata.

— Ei, Nata, ar galėtume šnektelėti? — pro šalį tįsdama lagaminą Džesė bandė pagauti Natalijos žvilgsnį, bet toji nesiliovė spoksojusi į Lizos Riter apavą.

— Kaip man patinka jūsų aukštakulniai, — kone sulaukiosi kvapą prabilo ji.

— Išties, Natalija? Nusipirkau juos kelionėje. Stulbinamai pigiai.

— Ponia Riter viešėjo Ispanijoje, — pabrėžtinai ištarė greta sustojusi Džesė. — Pasidarė *pertraukėlę*.

Natalija į ją žvilgtelėjo ir nusišypojo. Potekstės nesuprato.

— Grįžo tik *šįryt*.

— Nuostabu, — švytėdama atsiliepė Nata.

Džesę apėmė stiprėjanti panika, tarsi nesulaikoma potvynio banga.

— Žinote, nunešiu jūsų daiktus viršun, — ji prasispraudė pro ponią Riter.

— Ką tu, nebūtina!

— Nieko tokio, man nesunku.

Džesė pasvarstė, ar Liza Riter užfiksavo keistą jos veido išraišką. Ji galėtų užlipti į antrą aukštą, tarė sau. Galėtų nulėkti į miegamąjį, išimesti auskarą į kišenę, įstumti Nataliją į furgoną, neleisdama jai nė prasižioti, ir ponija Riter ničnieko nesužinotų. Vėliau abi pamąstyty, ką daryti su deimantu.

Tačiau skuodžiant pro užpakalines duris kažkuri jos dalis jau numanė, kas bus toliau.

— Na, ar Džesė jums perdavė žinią?

Ji spėjo įveikti pusę laiptatakio. Pro atvirą langą kuo aiškiausiai buvo girdėti Natalijos balsas.

— Mes radome vieną jūsų auskarą. Pagalvojome, kad kitą išsaugojote.

— Auskarą? — paklausė ponija Riter.

— Su briliantu. Rodos, platinos aptaisė. Nukrito nuo paklodės. Jums pasisekė, kad to daikčiuko neištraukė dulkių siurblys.

Trumpam stoji tylą.

Džesė užsimerkė ir sustingo ant laiptų maršo lūkuriuodama, kol jos pusėn atsklis neišvengiamai nuskambėsiantys žodžiai.

— Iš kur man žinoti, kad ponija Riter nepersivėrusi ausų?

Jos sudribusios kiurksojo furgone. Natalija traukė cigaretę. Prieš šešias savaites buvo metusi rūkyti. Ketvirtą kartą.

— Į kitų žmonių ausis aš nesidairau. Ar tu į jas žiūri?

— Jūs veikiausiai suklydote, — nuo įtampos mažumėlę virpančiu balsu paskelbė ponija Riter, delne laikydama juvelyrinį dirbinį. — Ausraką, ko gero, pametė mano duktė, kai anąkart čia lankėsi. Ji kaip tik tokius turi.

— Be abejo, — sutiko Džesė. — Matyt, kažkas nuspyrė jį į miegamąjį. Arba atnešė savo bate. Mes taip ir pamanėme.

Bet, poniai Riter nusigręžus, ji sumetė, kad viskas baigta. Už praneštas blogas naujienas niekas nedėkoja. Niekas nenorėjo, kad valytojai žinotų apie nemalonių šeiminių reikalus.

— Užtikrinti aštuoniasdešimt svarų per savaitę. Ir atostoginiai, — iš Natalijos gerklės staiga išsiveržė riksmas. — Prakeikimas! Mielai susirasčiau tą kekšę, sumauto auskaro savininke, ir ją pritalžyčiau, atsilygindama už prarastą geriausią mūsų klientę.

— Gal ji nenutuokė, kad Riteris vedęs.

— O, dar ir kaip nutuokė, — prieš susipažindama su Dinu Natalija porą metų praleido su žmogumi, turėjusiu, kaip paaiškėjo, netgi ne vieną, o dvi šeimas, kurios gyveno kitoje Sautamptono pusėje. — Joks vienišas vyras ant savo lovos nedėlioja pagalvių tarpusavyje derindamas spalvas.

— Taip elgiasi Nilas Brusteris, — priminė Džesė.

— Šešiasdešimt septynis procentus Brusterio muzikos įrašų kolekcijos sudaro Džudės Garland dainos, likusius trisdešimt tris — „Pet Shop Boys“ albumai.

Kelio gale į storą drabužių sluoksnį įmuturiuotas kelerių metų vaikelis lėtai parvirto ant žemės tartum nukirstas medis ir po trumpos

tylos pauzės užkaukė plonu balseliu. Glėbyje du visiškai vienodus didžiulius pirkinių krepšius laikanti motina stabtelėjo ir nerimaudama pažvelgė į mažylį.

— Klausyk, tu girdėjai, ką ji sakė aną savaitę — esą veikiau nusi-kratytų savo kirpėja negu mumis.

— Negu „valytojomis“. Štai kur esmė. Jai nė motais, kas švarins namus — mudvi, „Greitatvarkiai“ ar „Kambarinės su šluotomis“, — Natalija papurtė galvą. — Ne-e. Nuo šiol Liza Riter žiūrės į mus kaip į valytojas, kurios žino tiesą apie jos vyrą. Panašaus tipo moterims rūpi tokie dalykai. Rūpi išsaugoti nepriekaištingą įvaizdį, ar ne?

Motina nuleido krepšius, pasilenkė ir kilstelėjo vaiką. Už poros namų, nusprendęs pažiūrėti, kas ten šurmuliuoja, iš po variklio dangčio galvą kyštelėjo Teris Blekstounas, kuris krapštėsi prie savo jau pu-santrų metų neveikiančio „Ford Focus“.

Džesė užsikėlė basas kojas ant prietaisų skydelio ir veidu įsikniau-bė į delnus.

— Velniai rautų. Kaip mes kompensuosime nuostolius, Nata? Netekome geriausio darbo.

— Namas buvo švarutėlis. Porą kartų per savaitę paprasčiausiai išblizgindavome kambarius, — Natalija nukreipė akis pro langą.

— Ji mokėdavo laiku.

— Ir įteikdavo dovanų.

Džesės galvoje vis šmėžavo deimanto vaizdas. Kodėl jos paprasčiausiai nenumojo ranka į auskarą? Jau verčiau kuri nors būtų jį nudžiovusi.

— Ką gi, Liza Riter mūsų atsisakys. Nata, pakalbėkime kitomis temomis. Prieš pamainą bare man negalima verkti.

— Ar Martis šią savaitę skambino?

— Neturėjau omeny *tokios* temos.

— Tai kaip?

Džesė atsiduso.

— Aha.

— Ar paaiškino, kodėl su tavimi nesusisiekė aną savaitę? — Natalija nustūmė jos pėdas nuo prietaisų skydelio.

— Ne-e, — Džesė juto, kad ją varsto įdėmus kolegės žvilgsnis. — Ir ne, pinigų nepervedė.

— Ak, *susimildama*. Užsiundyk jį Vaikų paramos agentūra. Kaip tu išgyvensi? Jam derėtų atsiųsti grynųjų savo vaikams.

Jos įsitraukė į seną ginčą.

— Martis... vis dar jaučiasi prastai. Negaliu stipriau jo paspausti. Jis vis dar niekur neįsidarbino.

— Bet dabar tau reikės papildomų pinigų. Kol rasi darbą tokia-me name kaip Lizos Riter valdos. Kaip einasi Nikiui?

— O, aš užsukau į Džeisono Fišerio namus ir pašnekėjau su jo motina.

— Juokauji? Ji mirtinai mane gąsdina. Ir ką, pažadėjo liepsianti sūnui palikti Nikį ramybėje?

— Daugmaž.

Natalija per du colius nukorė žandikaulius, neatplėsdama akių nuo Džesės.

— Pareiškė taip mane prikulsianti, kad sveikos vietos nebeliks, jei dar sykį pasirodysiu ant jos namų slenksčio. Mane ir mano... kaip ten sakė?... Mane ir mano „išsigimėlius vaikėzus“, — Džesė veidrodyje užmetė akį į savo plaukus ir surišo juos į uodegėlę. — A, tiesa, ir pridūrė, atseit Džeisonas nė musės nenusukriaustų.

— Koks tipiškas elgesys.

— Nieko tokio. Kartu buvau nusivedusi Normaną. Laimė, prie Fišerių tojotos jis pritriedė milžinišką krūvą, o aš netikėtai pamiršau, kad kišenėje turiu maišelį.

Džesė vėl užsikėlė kojas.

Natalija antrąsyk jas nustūmė žemyn ir drėgna šluoste patrynė viršutinę prietaisų skydo dalį.

— Ne, rimtai, Džese. Kiek metų prabėgo nuo tada, kai Martis išvyko? Dveji? Tau laikas sėstis atgal į balną. Esi jauna. Juk amžinai nelauksi, kol jis išspręs savo problemas, — nutaisiusi grimasą pabaigė bičiulė.

— Sėstis atgal į balną. Žavinga.

— Tu į akį kritusi Lijamui Stabsui. Pabandyk su juo užmegzti ryšį.

— Užmegzti ryšį su Lijamu Stabsu lengvai gali bet kuri būtybė, pripažinta kaip dviejų X chromosomų savininkė. — Džesė uždarė langą. — Mieliau paskaitysiu knygą. Be to, vaikai jau užtektinai patyrė sudėtingų permainų ir jiems mažiausiai reikia žaidimo „Susipažinkite su naujuoju dėde“. Taigi, — ji pažiūrėjo į dangų ir suraukė šnerves. — Paruošiu vakarienę, o vėliau turėsiu keliauti į aludę. Bet pirmiau dar apskambinsiu klientus — galbūt kuris nors duos papildomo darbo. Beje, kas ten žino, gal ponias Riter mūsų neatsisakys.

Natalija pravėrė savąjį langą ir laukan išpūtė ilgą dūmų juostą.

— O taip, Dorote. Ir tada sulauksime pasiūlymo iškuopti Smaragdo miestą, ties kuriuo baigiasi Geltonų Plytų kelias.

Sikouvo alėjoje stovintį keturioliktu numeriu pažymėtą namą buvo užtvindęs prislopintų drioksėjimų gausmas. Tancė neseniai suskaičiavo, kad nuo šešioliktojo gimtadienio Nikis miegamajame pratūnodavo 88 nuošimčius laisvalaikio. Džesė negalėjo jo kaltinti.

Koridoriuje ji pastatė valymo reikmenų dėžę ir pakabino striukę, tada užlipo į antrą aukštą, kaip įprastai mažumėlę grauždamasi dėl aprinto kilimo, ir pastūmė paauglio kambario duris. Užsidėjęs ausines Nikis įnirtingai šaudė; patalpoje tvyrojo gana stiprus žolės kvapas, tad ji net susverdėjo.

— Niki, — kažkokį individą ištaškė šuvių kruša. — Niki, — žengusi artyn Džesė nutraukė ausines, ir jis atsigręžė, sekundėlę atrodė suglumęs, tarytum netikėtai pažadintas iš miego. — Uoliai dirbuojiesi?

— Prieš medžiagos kartojimą padariau pertrauką.

Ji pakėlė peleninę ir ištiesė Nikio pusėn.

— Ką aš tau sakiau?

— Liko nuo ano vakaro. Man niekaip nepavyko užmigti.

— Tik ne namuose.

Bartis dėl kvaišalų vartojimo nebuvo prasmės. Vietinėse apylinkėse žolę rūkė visi. Jai dar pasisekė, kad Nikis ėmė plėsti dūmą tik nuo penkiolikos metų.

— Tancė jau grįžo?

Džesė pasilenkė ir nuo grindų sugraibė kojines bei puodelius.

— Ne. Tiesa. Popiet skambino iš mokyklos.

— Dėl ko?

Jis pabarbeno per klaviatūrą, įveddamas į kompiuterį kažkokių duomenis, ir atsisuko.

— Nežinau. Dėl mokyklinių reikalų.

Kaip tik tada Džesė ją ir išvydo. Nužėrė juodai dažytų plaukų sruogą ir ties skruostikauliu aiškiai pamatė naują žymę. Nikis kaipmat atšlijo.

— Kaip jautiesi?

Patrūkčiojęs pečiais jis nusigręžė.

— Jie vėl prie tavęs lindo?

— Viskas gerai.

— Kodėl man nepaskambinai?

— Mano kortelės sąskaita tuščia, — Nikis atsilošė kėdėje ir paleido virtualią granatą. Ekrane išsprogo ugnies kamuolys. — Numeris ant stalo. Jei klaus apie mane, penktadienį mokykloje buvau. Manęs turbūt paprasčiausiai nepastebėjo, — jis užsimaukšlino ausines ir sutelkė dėmesį į ekraną.

Martino sūnus Nikis įsikėlė pas ją prieš aštuonerius metus. Su Dela, jo mama, Martis jaunystėje trumpai palaikė artimus santykius.

Atvykęs berniukas elgėsi tyliai ir budriai, jis turėjo laibas, ištįsusias galūnes ir vilko apetitą. Dela susidėjo su kita draugija, galiausiai dingo vidurinėje šalies dalyje, ten nulėkusi su vyru, pramintu Didžiuoju Elu, kuris niekada nežiūrėdavo pašnekovui į akis ir savo milžiniškame kumštyje it granatą nuolat gniauždavo „Tennents Extra“ alaus skardinę. Nikis buvo aptiktas miegantis vienoje iš mokyklos rūbinių, ir sulaukusi antro socialinių darbuotojų skambučio Džesė pasakė, kad vaikiš gali apsistoti pas juos.

— Tik to tau ir trūko, — išrėžė Natalija. — Dar vienos burnos.

— Jis mano posūnis.

— Per ketverius metus judu matėtės vos porą sykių. Ir tau net nėra dvidešimties.

— Na, mūsų laikais pilna įvairiausių šeimų. Pora tėvų ir pora vaikų sudaro ne visas.

Vėliau ji kai kada paspėliodavo, ar tik sūnaus pasirodymas netaupo paskutiniu lašu, perpildžiusiu kantrybės taurę ir privertusiu Martį atsižadėti įsipareigojimų savo šeimai. Tačiau Nikis buvo geras vaikiš, nors ir slėpėsi po juodais it varnas plaukais, o akis ryškino tušu. Jis maloniai elgėsi su Tance, šviesesnėmis savo gyvenimo dienomis kalbėdavo, juokdavosi, protarpiais leisdavosi jos apkabinamas, ir Džesė juo džiaugėsi, net jeigu kartais neatsigindavo pojūčio radusi dar vieną žmogų, dėl kurio tekdavo nerimauti.

Džesė pasiėmė mobilųjį, išniro užpakalinį kiemą ir giliai įkvėpė, iš jaudulio jos skrandis ėmė veržtis į mazgą.

— Hmm... sveiki? Čia Džesika Tomas. Gavau žinutę, kad su jumis susisiekičiau.

Pauzė.

— Jeigu jums kilo klausimų dėl Nikio, aš patikrinau jo mokymosi namuose tvarkaraštį. Pasak Nikio, jam leidžiama kartotis medžiaga namie, ir aš galvojau, kad tokiu būdu moksleiviai...

— Ponia Tomas, skambinau jums dėl Tancės.

Ją įkalino panikos gniaužtai. Nudūrusi akis į numerį, Džesė įdėmiai perskaitė skaičius.

— Dėl Tancės? Ar... kas atsitiko?

— Atleiskite. Man derėjo iš karto pasakyti. Aš esu ponas Cvan-garajus, Tancės matematikos mokytojas.

— O... — mintyse ji pamatė aukštą vyriškį pilka eilute. Ir laidojimo paslaugų firmos biuro direktoriaus veidu.

— Norėjau į jus kreiptis, nes prieš kelias savaites labai įdomiai pasikalbėjau su buvusiu kolega, kuris dirba Šventos Onos mokykloje.

— Šventos Onos? — Džesė susiraukė. — Šnekate apie privačią vidurinę?

— Taip. Tenykščiai turi parengę stipendijų programą, skirtą nepaprastai gabiems matematikai vaikams. Kaip žinote, mes jau įvardijome Tancę kaip gabią ir talentingą.

— Nes ji neblogai išmano matematiką.

— Geriau negu neblogai. Aną savaitę davėme jai testą. Nežinau, ar mergaitė jums minėjo apie savo užduotis? Išsiunčiau jums laišką, bet nesu tikras, kad jį skaitėte.

Džesė prisimerkusi pažvelgė į dangų. Pilkame fone ratais sklandė ir pikiravo kirai. Iš radijo imtuvo skambančiai melodijai pritarė per du kiemelius nutolęs Teris Blekstounas. Kaimynas garsėjo tuo, kad galėjo padainuoti visą Rodo Stiuarto repertuarą, jei tik manydavo, jog niekas jo nestebi.

— Šįryt mums atsiuntė rezultatus. Darbą ji atliko puikiai. Neišpasakytai gerai. Ponia Tomas, jeigu jūs neprieštarausite, jie norėtų pakviesti Tancę į pokalbį dėl finansuojamos vietos.

— Finansuojamos vietos, — lyg papūga nejučia pakartojo Džesė.

— Priimdama išskirtinių gabumų vaikus, Šventos Onos mokykla atsisakys didelės mokesčio dalies. Kitaip tariant, mergaitė gaus aukščiausio lygio išsilavinimą. Ponia Tomas, jos matematiniai gebėjimai įspūdingi. Mano įsitikinimu, jai pasitaikė nuostabi proga.

— Mokytis Šventos Onos vidurinėje? Bet... Tancė turės autobusu važiuoti į kitą miesto galą. Įsigyti uniformą, mokymosi reikmenis, ir... ir ji nieko ten nepažinos.

— O, draugų susiras. Tai smulkmenos. Luktelėkime ir pažiūrėkime, ką mokykla pasiūlys. Jūsų Tancė nepaprastai talentinga, — ponas Cvangarajus nutyko. Džesei neatsiliepus, jis tęsė tylesniu balsu: — Ponia Tomas, matematiką dėstau beveik dvidešimt dvejus metus. Bet dar nesu sutikęs vaiko, kuris matematikos sąvokas perprastų taip lengvai kaip ji. Manau, Tancė pasiekusi per aukštą lygį, kad dar galėčiau ją ko nors išmokyti. Algoritmai, tikimybės, pirminiai skaičiai...

— Gerai, gerai. Pone Cvangarajau, jūs visiškai mane supainiosite. Man užteks „gabios“ ir „talentingos“.

Jis prunkštelėjo.

— Palaikysime ryšį.

Džesė išjungė telefoną ir sudribo ant baltos plastikinės sodo kėdės, stovinčios kieme nuo tų laikų, kai jie atsikraustė į namą, nūnai apžėlusios plonu blizgančiu smaragdinių samanų sluoksniu. Įsistebeilijo į tuštumą, žvilgsniu nuslydo pro lango užuolaidas, kurias Martis visada laikė per ryškiomis, plastikinį raudoną triratį, kurio ji taip ir neprisiruošė atsikratyti, artimiausių kaimynų nuorūkas, it konfeti išbarstytas ant jos tako, sutrūnijusias tvoros lentas, pro kurias šuo vis mėgindavo iškišti galvą. Nors Natalija jos optimizmą vadindavo aki-vaizdžiai neprotingu, Džesės akyse netikėtai susikaupė ašaros.

Kai tavo vaikų tėvas apleidžia šeimą, tenka išverti aibę bjaurių sunkumų: spręsti finansines problemas, slopinti dėl paliktų atžalų išplieskusį pyktį, taikstyti su tuo, kad dauguma vyrus turinčių draugių dabar su tavim elgiasi kaip su potencialia sutuoktinių grobikiu. Bet blogiausia — blogiau už amžinas, negailestingas, energiją siurbiančias, velniškai sekinančias finansines kankynes ir pastangas išgyventi, — kad po kojomis nebejaučiant žemės savarankiška tėvystė prilygsta giliausiam vienatvės liūnui.